

طرح گرہ‌های ارز، گمرک و تولید روی میز شورای گفتگوی آذربایجان شرقی

یکصد و بیست‌وهفتمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور محمدمهدی مفتاح، قائم‌مقام وزیر صمت در امور بازرگانی، مرتضی زمانیان، معاون سیاست‌گذاری و راهبردی اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی، سردار رحیمی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجا، بهرام سرمست، استاندار آذربایجان شرقی و صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران، یونس ژانله، رئیس اتاق تبریز، در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد؛ نشستی که در آن نمایندگان دولت و بخش خصوصی، مهم‌ترین گرہ‌های پیش‌روی تولید و تجارت، از تأمین و تخصیص ارز و موانع گمرکی تا کمبود نقدینگی، ناترازی انرژی و ضرورت اصلاح مقررات و تسهیل فرآیندهای تجاری را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، محمدمهدی مفتاح، قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی گفت: مانع اصلی که در دوره‌های گذشته نیز با آن مواجه بوده ایم، بحث نحوه تأمین ارز و محدودیت‌های موجود در این زمینه است. اعتقاد ما این است که اگر بتوانیم برای مصارف مجاز، یک مجرای تعریف شده و شفاف ایجاد کنیم، بخش قابل توجهی از نیازهای ارزی فعالان اقتصادی می‌تواند از همین مسیر تأمین شود.

وی افزود: به اعتقاد من، اگر سازوکار واردات بدون انتقال ارز به شکل مناسبی اجرایی شود، می‌تواند یکی از موانع موجود بر سر راه توسعه کسب و کار و تولید را کاهش دهد. زیرا گرانی ناشی از افزایش هزینه نهاده‌های تولید تا حدود زیادی قابل محاسبه و مشخص است، اما گرانی ناشی از به هم خوردن عرضه و تقاضا، وارد نشدن کالا یا کاهش تولید، تبعات گسترده‌تری دارد.

به دنبال ایجاد مسیر شفاف برای تأمین نیازهای ارزی هستیم

وی با تأکید بر ضرورت طرح مسائل مشخص و مبتلابه فعالان اقتصادی در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، گفت: هدف این شورا باید دستیابی به خروجی و نتیجه ملموس برای حل مشکلات گمرکی، ارزی، مالیاتی و سایر موانع پیش‌روی بخش خصوصی باشد.

قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی با اشاره به اقدامات انجام شده در حوزه تسهیل فرآیندهای گمرکی، اظهار کرد: در زمینه تسهیل امور گمرکی، به ویژه در گمرکات ورودی کشور، دو مصوبه داشتیم که در حدود ۹۰ درصد موارد اجرایی شده و تأثیر بسیار خوبی نیز داشته است.

وی ادامه داد: یکی از این مصوبات مربوط به این بود که فرآیندهای مربوط به تشریفات و ترخیص کالا تا حد امکان به محل استقرار واحد تولیدی منتقل شود. همچنین این اجازه داده شد که در گمرکات داخل کشور، محموله ای که از گمرکات ورودی وارد کشور شده است، بتواند برای انجام بخش هایی از فرآیند ترخیص به گمرکات داخلی، از جمله در تهران یا تبریز، منتقل شود.

مفتوح هدف از اجرای این مصوبات را کاهش توقف کالا و پرونده ها در گمرکات عنوان کرد و گفت: هدف ما این بود که میزان توقف کالاها و پرونده ها در گمرکات ورودی کشور به حداقل ممکن برسد. وقتی بخش عمده ای از فرآیندهای مربوط به ترخیص در همان محل استقرار واحد تولیدی انجام شود، دیگر لازم نیست صاحبان کالا برای انجام همه مراحل به گمرکات ورودی مراجعه کنند و این موضوع یک تسهیلات جدی برای فعالان اقتصادی محسوب می شود.

مفتوح در ادامه با اشاره به موضوع تأمین ارز، اظهار کرد: یکی دیگر از موضوعاتی که ما در حال پیگیری آن هستیم و به اعتقاد من می تواند یک گشایش جدی در فعالیت های اقتصادی کشور ایجاد کند، موضوع ارز است.

مفتوح ادامه داد: کاهش واردات مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز تولید فقط موجب افزایش قیمت نمی شود، بلکه می تواند پیامدهایی مانند کاهش تولید و افزایش بیکاری را نیز به دنبال داشته باشد. بنابراین باید تلاش کنیم سازوکاری ایجاد شود که نیازهای واقعی و مجاز اقتصادی کشور از مسیرهای مشخص و شفاف تأمین شود.

وی با اشاره به موضوع «واردات بدون انتقال ارز» گفت: یکی از موضوعاتی که ما در حال پیگیری آن هستیم، همین واردات بدون انتقال ارز است و تصور من این است که اجرای صحیح آن می تواند گشایش قابل توجهی در فعالیت های اقتصادی ایجاد کند.

قائم مقام وزیر صمت در امور بازرگانی تأکید کرد: اگر موردی وجود دارد که واقعاً اضطراری است و ضرورت دارد فرآیند آن در کوتاه ترین زمان ممکن طی شود، می توان موضوع را از مسیرهای مربوطه پیگیری کرد تا پرونده در اسرع وقت به بانک مرکزی ارسال شود.

مفتوح با بیان اینکه فرآیند پس از معرفی پرونده به بانک مرکزی در اختیار این بانک قرار می گیرد، گفت: در این مرحله، موضوع تخصیص ارز در بانک مرکزی بررسی می شود و طبیعتاً فرآیندهای مربوط به بانک مرکزی نیز الزامات و سازوکارهای خاص خود را دارد. اما در بخش مربوط به معرفی و اولویت بندی پرونده ها در وزارت صمت، تلاش ما این است که پرونده های دارای ضرورت و اولویت، در سریع ترین زمان ممکن معرفی و ارسال شوند.

مرتضی زمانیان، معاون سیاست گذاری و راهبردی اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی با اشاره به اقدامات دولت برای تسهیل مقررات در هفته های ابتدایی جنگ، از ابلاغ مصوبه «حمل یکسره» کالا در گمرکات طی هفته آینده خبر داد و گفت: با اجرای این مصوبه، مرزها باید به محل عبور کالا تبدیل شوند و بخش عمده فرآیندهای گمرکی در گمرکات داخلی انجام شود.

وی با بیان اینکه یکی از مهم ترین اقدامات دولت در هفته های ابتدایی جنگ، مقررات زدایی بود، افزود: بسیاری از مقررات گمرکی، وارداتی و ارزی که پیش از جنگ ایجاد شده بود، در آن شرایط به حالت تعلیق درآمد و همین موضوع کمک کرد با وجود شرایط دشوار، کمبود گسترده ای در کشور ایجاد نشود.

زمانیان ادامه داد: گرانی ها نشانه ای از محدودیت های موجود بود، اما قفسه های فروشگاه ها خالی نشد و کالا در بازار وجود داشت. این تجربه نشان داد بسیاری از قوانین و مقرراتی که طی سال ها ایجاد شده اند، در شرایط خاص می توانند خود به مانعی برای فعالیت اقتصادی تبدیل شوند.

وی با انتقاد از برخی مقررات مبتنی بر نگاه بدبینانه به فعالان اقتصادی، گفت: بعضی قوانین با این فرض نوشته شده اند که واردکننده یا صادرکننده ممکن است تخلف کند و فرد باید اثبات کند که متخلف نیست؛ در حالی که اصل بر این است که بازرگان و تاجر در حال انجام فعالیت اقتصادی مشروع است.

وی افزود: کسی که کارخانه ای راه اندازی کرده و صادرات انجام می دهد، به دنبال تأمین منابع برای ادامه فعالیت تولیدی خود است و نمی توان همه فعالان اقتصادی را با نگاه بدبینانه مورد ارزیابی قرار داد.

«حمل یکسره» کالا در گمرکات به زودی ابلاغ می شود

وی یکی دیگر از موضوعات مطرح شده در نشست را مشکلات گمرکی و مرزی عنوان کرد و گفت: تقریباً بخش عمده مقررات واردات و صادرات در نقطه ای به نام گمرک اعمال می شود و برای اصلاح این فرآیند، با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت راه و شهرسازی، مصوبه ای تهیه شده است. زمانیان اظهار کرد: این مصوبه با همکاری بانک مرکزی تهیه شده و بر اساس آن، پدیده ای تحت عنوان «حمل یکسره» کالا اجرایی خواهد شد که امیدواریم هفته آینده ابلاغ شود.

معاون وزارت اقتصاد افزود: در شرایط فعلی، توقف کامیون ها در مرزها هزینه زیادی به صادرکننده و واردکننده تحمیل می کند و در برخی موارد کامیون ها روزها و حتی هفته ها در صف می مانند، در حالی که می توان بسیاری از فرآیندها را در گمرکات داخلی انجام داد.

مقررات واردات و صادرات در حال بازنگری است

زمانیان همچنین از تهیه طرحی برای اصلاح مقررات واردات، صادرات و ارز خبر داد و گفت: بخشی از این طرح توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، بخشی توسط بانک مرکزی و بخشی نیز در حوزه گمرکی و وزارت اقتصاد پیگیری شده است.

وی ادامه داد: یکی از محورهای این طرح آن است که به واردکننده اجازه داده شود ارز مورد نیاز خود را از هر مبدائی که تشخیص می دهد تأمین کند و محدودیت های غیرضروری در این زمینه کاهش یابد.

سردار رحیمی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی فرجا، در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی، با اشاره به اهمیت اقتصاد مردم محور اظهار کرد: باور ما در پلیس امنیت اقتصادی این است که اقتصادی که بر پایه مردم بنا شده باشد، اقتصادی پایدار و باثبات است. آذربایجان شرقی از جمله استان هایی است که اقتصاد آن تا حد زیادی مردم محور است و بخش قابل توجهی از فعالیت های اقتصادی و مالی آن توسط بخش خصوصی انجام می شود.

رئیس پلیس امنیت اقتصادی فرجا درباره مأموریت این پلیس گفت: پلیس امنیت اقتصادی به فرمان مقام معظم رهبری در اواخر دهه ۹۰ شکل گرفت و مانند سایر پلیس های تخصصی، مأموریت مشخصی دارد. اساسی ترین مأموریت ما برقراری نظم، انضباط و امنیت در تمام فرآیندهای اقتصادی و تجاری کشور است.

وی ادامه داد: شاید فعالان اقتصادی در امور روزمره کمتر با پلیس امنیت اقتصادی ارتباط داشته باشند، اما در جریان فعالیت های اقتصادی و تجاری، این پلیس می تواند در کنار آنها باشد.

رحیمی با تشریح راهبرد پلیس امنیت اقتصادی گفت: راهبرد اساسی ما انجام اقدامات ایجابی با رویکرد نظارت بر فرآیندهای سالم اقتصادی در تمام بخش های تجارت و فعالیت های اقتصادی است. این رویکرد نیز بر مبنای دکترین جامعه محوری و مردم مداری شکل گرفته است.

رئیس پلیس امنیت اقتصادی فرجا با اشاره به رویکرد این پلیس در حمایت از فعالان اقتصادی گفت: پلیس امنیت اقتصادی خود را یار و حامی فعالان اقتصادی می داند. من به سهم خود تلاش کرده ام این ادبیات را در پلیس نهادینه و در کنار فعالان اقتصادی عملیاتی کنم.

وی با اشاره به پرونده های مربوط به تعهدات ارزی گفت: در همین مدت، پرونده هایی که از بانک مرکزی به پلیس امنیت اقتصادی واگذار شد، بالغ بر هزار پرونده بود. در این پرونده ها، بیش از هزار فعال اقتصادی مورد رسیدگی قرار گرفتند و در نهایت بیش از ۴.۵ میلیارد یورو تعهد ارزی تعیین تکلیف و به چرخه اقتصادی کشور بازگشت.

رئیس پلیس امنیت اقتصادی فرجا تأکید کرد: در برخورد با فعالان اقتصادی، حتی در مواردی که پرونده ای برای آنها تشکیل شده است، باید شأن و جایگاه آنها رعایت شود. بسیاری از این افراد سال ها زحمت کشیده اند تا به جایگاه اقتصادی خود رسیده اند و وظیفه ما این نیست که به آنها بی احترامی کنیم.

وی گفت: حتی در رسیدگی به این پرونده ها، تأکید ما بر این بوده که فعال اقتصادی مورد تکریم قرار گیرد. اگر تخلفی رخ داده است، باید در چارچوب قانون و با رعایت حقوق افراد، رسیدگی شود.

اختیارات گمرکی به استانداران مرزی تفویض شود

بهرام سرمست، استاندار آذربایجان شرقی با تأکید بر ضرورت اصلاح سیاست های ارزی، مالیاتی و انرژی، خواستار تفویض اختیارات بیشتر در حوزه گمرکات و پایانه های مرزی به استانداران مرزی شد و گفت: با این اقدام می توان بخش قابل توجهی از موانع و ترافیک ایجادشده در مرزها را برطرف و فرآیند ترخیص کالا را روان تر کرد.

سرمدت پیشنهاد کرد: همان طور که در برخی زمینه ها رئیس جمهور اختیاراتی را به استانداران تفویض کرده است، در حوزه گمرکات و پایانه های مرزی نیز این اختیارات به استانداران مرزی واگذار شود.

وی ادامه داد: بخش قابل توجهی از موانع و ترافیک ایجادشده در پشت مرزها برای کامیون ها و کشنده ها با تفویض این اختیارات قابل رفع است.

استاندار آذربایجان شرقی یکی دیگر از مسائل مهم استان را گلوگاه های حمل و نقل و جابه جایی کالا در کریدورهای جنوب به شمال و شمال غرب دانست و گفت: در این حوزه، هم بازسازی و نوسازی زیرساخت ها و هم روان سازی فرآیندهای واردات و صادرات در گمرکات و پایانه های مرزی ضروری است.

وی با اشاره به سابقه ۱۷۰ ساله اتاق بازرگانی تبریز، ادامه داد: با توجه به جایگاه اتاق بازرگانی تبریز به عنوان محور پارلمان بخش خصوصی، مدیران دولتی باید از ظرفیت تجار خوشنام و فعالان اقتصادی موفق در حوزه های نظری و عملی استفاده کنند.

استاندار آذربایجان شرقی اصلاح سیاست های ارزی را یکی از اولویت های مهم دانست و افزود: در حوزه مالیات نیز میزان مالیات ستانی در استان متناسب با مقتضیات و شرایط اقتصادی آذربایجان شرقی نیست و درخواست ما از وزارت امور اقتصادی و دارایی این است که در این زمینه تجدیدنظر کند.

وی همچنین با اشاره به ناترازی انرژی، اظهار کرد: بر اساس گزارش های شرکت برق منطقه ای، میزان تولید برق در استان متناسب با مصرف است، اما برای کمک به رفع ناترازی در سطح کشور، ناچار به اعمال محدودیت و خاموشی در بخش تولید و حتی بخش خانگی هستیم.

وی تأکید کرد: برای ما بسیار مهم است که واحدهای تولیدی در هر شرایطی سرپا بمانند و خطوط تولید آنها متوقف نشود، اما گاهی از سوی دیسپاچینگ ملی دستور قطع برق صادر می شود که این موضوع به تولیدکنندگان خسارت وارد می کند.

اعتماد به تجار برای تأمین کالاهای اساسی

وی با بیان اینکه تجار آذربایجان شرقی ظرفیت و ارتباطات لازم برای تأمین کالاهای اساسی از کشورهای همسایه را دارند، گفت: تجار ما می توانند در تأمین کالاهای اساسی و کمک به امنیت غذایی کشور نقش آفرینی کنند؛ موضوع مهم این است که به صادرکنندگان و واردکنندگان خود اعتماد داشته باشیم.

سرمدت همچنین درباره قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز اظهار کرد: ایرادات مطرح شده درباره این قانون وارد است و اگر بخواهیم قانون را بدون اصلاح و با همین روند اجرا کنیم، قطعاً بسیاری از مشکلات مضاعف خواهد شد.

تصمیم‌گیری‌های اقتصادی با مشارکت بخش خصوصی انجام شود

صمد حسن زاده، رئیس اتاق ایران، در نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با تأکید بر ضرورت استفاده از ظرفیت و تجربه بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی گفت: در شرایط دشوار اقتصادی کشور، استمرار تولید و حفظ اشتغال نیازمند همکاری بیشتر دولت و بخش خصوصی و اتخاذ تصمیمات علمی و کارشناسی با مشارکت فعالان اقتصادی است.

حسن زاده با اشاره به شرایط اقتصادی کشور گفت: امروز کشور ما شرایط بسیار حساس و دشواری دارد و همه ما وظیفه داریم برای حل مشکلات کمک کنیم. اگر در جلسات شورای گفت‌وگو موضوعی مطرح می‌شود و مطالبه‌ای از مسئولان داریم، این موضوعات صرفاً مطالبات شخصی نیست، بلکه دلسوزی اجتماعی و مطالبه‌ای برای بهبود شرایط اقتصادی کشور است.

رئیس اتاق ایران تأکید کرد: در کنار همه این مسائل، اگر در تصمیم‌گیری‌ها مقداری بیشتر به صورت علمی و کارشناسی و با نظر و مشارکت بخش خصوصی عمل کنیم، قطعاً می‌توانیم مشکلات را کاهش دهیم. بخش خصوصی تجربه ارزشمندی در حوزه‌های مختلف دارد و استفاده از این تجربه می‌تواند به تصمیم‌گیری‌های دقیق‌تر کمک کند.

رئیس اتاق ایران با بیان اینکه استمرار تولید یکی از دغدغه‌های اصلی بخش خصوصی است، گفت: ما در اتاق ایران به طور مستمر با اتاق‌های سراسر کشور در ارتباط هستیم و پیگیر این موضوع هستیم که تولید متوقف نشود. نگرانی اصلی ما این است که بنگاه‌های اقتصادی تعطیل شوند و در نتیجه کارگران بیکار شوند؛ چراکه بیکاری علاوه بر مشکلات اقتصادی، می‌تواند آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی گسترده‌ای ایجاد کند.

وی افزود: بنابراین، همه ما باید تلاش کنیم بنگاه‌های تولیدی فعال بمانند و تولید استمرار داشته باشد. حفظ اشتغال و معیشت مردم یکی از مهم‌ترین اولویت‌هایی است که باید در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی مورد توجه قرار گیرد.

حسن زاده با اشاره به ظرفیت‌های اقتصادی آذربایجان شرقی اظهار کرد: آذربایجان شرقی از استان‌هایی است که ظرفیت‌های صنعتی و اقتصادی بسیار بالایی دارد و فعالان اقتصادی این استان در بسیاری از حوزه‌ها می‌توانند برای کشور الگو باشند.

وی ادامه داد: در حوزه مسائل ارزی و پولی نیز باید به ظرفیت‌های استان توجه بیشتری شود. به عنوان نمونه، اگر منابع و سپرده‌هایی که در بانک‌های استان آذربایجان شرقی قرار می‌گیرد، بیشتر در راستای پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی همین استان مورد استفاده قرار گیرد، می‌تواند به توسعه تولید و اشتغال کمک کند.

رئیس اتاق ایران همچنین با اشاره به مسائل مربوط به معادن و صنایع معدنی استان گفت: در استان آذربایجان شرقی، مجموعه‌های بزرگ معدنی و صنعتی فعالیت می‌کنند و هزینه‌های قابل توجهی برای زیرساخت‌هایی مانند جاده، نیروی انسانی و امکانات مورد نیاز آنها انجام می‌شود. انتظار ما این است که سهم استان از این ظرفیت‌ها و منابع نیز به شکل عادلانه‌تری مورد توجه قرار گیرد.

وی با اشاره به ظرفیت‌های استان در سطح ملی گفت: آذربایجان شرقی از گذشته یکی از قطب‌های بزرگ صنعتی کشور بوده است. تولیدکنندگانی که در این استان فعالیت می‌کنند، می‌توانند برای سایر نقاط کشور الگو باشند. سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی نیز در بسیاری از استان‌های کشور حضور دارند و این موضوع نشان‌دهنده ظرفیت بالای تجاری، سرمایه‌گذاری و اقتصادی مردم این منطقه است.

رئیس اتاق ایران تأکید کرد: اگر در آذربایجان شرقی توجه بیشتری به توسعه برنامه‌های اقتصادی و حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری شود، این استان می‌تواند برای کل کشور الگو باشد.

یونس ژاله، رئیس اتاق بازرگانی تبریز با انتقاد از نحوه تخصیص ارز در کشور، گفت: وقتی در شرایط جنگی قرار داریم، باید منابع محدود ارزی را به مواد اولیه، قطعات و کالاهای ضروری مورد نیاز واحدهای تولیدی اختصاص دهیم، اما امروز شاهد تخصیص های نادرست هستیم.

ژاله ادامه داد: در شرایط جنگی، باید منابع ارزی و مالی کشور بر اساس اولویت های تولید و نیازهای اساسی تخصیص یابد، اما امروز شاهد تخصیص های نادرست و محدودیت منابع برای واحدهای تولیدی هستیم.

وی با بیان اینکه کشور در شرایط ویژه ای قرار گرفته است، افزود: من دوران جنگ تحمیلی را دیده ام و در آن زمان نیز مشغول فعالیت اقتصادی بودم، اما با وجود همه مشکلات، شرایط به گونه ای نبود که امروز شاهد آن هستیم. در سه سال گذشته مشکلات اقتصادی و تولیدی به شکل قابل توجهی افزایش یافته و باید برای حل آنها چاره اندیشی کنیم.

ژاله افزود: ضرورت و اولویت بخش قابل توجهی از کالاهایی که وارد کشور می شود، در شرایط فعلی محل سؤال است. در شرایط فعلی میلیاردها دلار ارز صرف واردات کالاهایی مانند طلا و تلفن همراه می شود، در حالی که واحدهای تولیدی برای تأمین مواد اولیه و قطعات مورد نیاز خود با مشکل مواجه هستند.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به مشکلات تأمین منابع مالی واحدهای تولیدی، اظهار کرد: منابع مورد نیاز واحدهای تولیدی، هنوز تخصیص نیافته است. این در حالی است که قیمت نهاده ها و مواد اولیه افزایش یافته است، اما میزان منابع و تسهیلات لازم برای ادامه فعالیت واحدهای تولیدی، با واقعیت موجود متناسب نیست.

وی با اشاره به افزایش شدید هزینه های تولید و تورم در بخش مواد غذایی، گفت: وقتی هزینه مواد اولیه و سایر نهاده ها افزایش پیدا می کند، باید پرسید آیا متناسب با آن، امکان افزایش قیمت محصول و جبران هزینه ها برای تولیدکننده نیز فراهم شده است؟ اگر منابع در اختیار تولیدکننده قرار نگیرد، ادامه فعالیت برای بسیاری از واحدها دشوار خواهد شد.

ژاله با تأکید بر ضرورت اصلاح سیاست های ارزی گفت: بخش قابل توجهی از مشکلات ارزی و پرونده های مربوط به بازگشت ارز، نتیجه سیاست های نادرست و چندنرخ بودن ارز است و باید ریشه این مسائل مورد بررسی قرار گیرد. باید تکلیف نرخ ارز و نحوه بازگشت ارز صادراتی مشخص شود.

وی در ادامه به مشکلات واحدهای تولیدی استان در حوزه تخصیص ارز اشاره کرد و گفت: امروز برخی واحدهای تولیدی استان به دلیل نداشتن سهمیه ارزی با خطر تعطیلی مواجه هستند. این مسئله صرفاً محدودیت ارزی نیست، بلکه نحوه تخصیص منابع نیز باید مورد بررسی قرار گیرد.

رئیس اتاق تبریز با اشاره به سهم آذربایجان شرقی از منابع ارزی و مالی کشور گفت: با وجود اعلام بانک مرکزی مبنی بر تخصیص منابع ارزی به بخش صنعت، تاکنون سهمی از این منابع به آذربایجان شرقی اختصاص نیافته است.

ژاله تأکید کرد: آذربایجان شرقی و تبریز نقش مهمی در اقتصاد شمال غرب کشور دارند و هر مشکلی که در این استان ایجاد شود، آثار آن به سایر مناطق شمال غرب نیز منتقل خواهد شد.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه بخشی از تورم موجود ناشی از سیاست های اقتصادی و ارزی است، اظهار کرد: اگر قیمت کالاهای داخلی را با قیمت همان کالاها در بازارهای جهانی مقایسه کنیم، تفاوت ها و آثار سیاست های ارزی به خوبی مشخص می شود. نمی توان با ایجاد فاصله میان قیمت های داخلی و جهانی، انتظار داشت بازار و تولید بدون مشکل به فعالیت خود ادامه دهد.

وی ادامه داد: در چنین شرایطی، هزینه های زندگی مردم، حقوق کارکنان و هزینه های دستگاه های مختلف نیز افزایش پیدا می کند و اگر منابع درآمدی و تولیدی کشور متناسب با این شرایط تأمین نشود، مشکلات اقتصادی بیشتر خواهد شد.

ژاله گفت: در اتاق بازرگانی راهکارهای علمی و عملی برای حل این مشکلات را آماده کرده ایم و گزارش جامعی همراه با آمار و ارقام تهیه شده است. انتظار داریم مسئولان این گزارش را مورد توجه قرار دهند تا بتوانیم برای مشکلات موجود، راهکارهای اجرایی و عملیاتی پیدا کنیم.

رئیس اتاق تبریز با تأکید بر ضرورت تقویت دیپلماسی اقتصادی، افزود: در شرایطی که محدودیت هایی علیه ایران در حوزه های بانکی، حمل و نقل و سایر بخش ها ایجاد می شود، باید دیپلماسی اقتصادی فعال و متقابل داشته باشیم و با منطق اقتصادی، راهکارهایی برای حل این مسائل پیدا کنیم.

ژاله، با تأکید بر ضرورت تأمین مالی واحدهای تولیدی، گفت: درآمدهای دولت باید به گونه ای تأمین شود که در کنار آن، امکان اداره و حمایت از مجموعه های تولیدی نیز فراهم باشد، چراکه امروز در برخی موارد منابع مالی در استان وجود دارد، اما امکان پرداخت آن به واحدهای تولیدی فراهم نمی شود.

وی ادامه داد: وقتی منابع مالی در استان وجود دارد، ضرورتی ندارد برای تأمین آن منتظر تصمیم گیری در تهران باشیم؛ می توان همین منابع را در اختیار واحدهای تولیدی قرار داد تا فعالیت آنها متوقف نشود. این موضوع پیچیدگی خاصی ندارد و در سطح استان قابل حل است.

رئیس اتاق تبریز با اشاره به ضرورت افزایش صادرات در شرایط جنگ اقتصادی، اظهار کرد: امروز باید صادرات کشور را افزایش دهیم و برای این کار، تأمین مواد اولیه و فراهم کردن زیرساخت های حمل و نقل اهمیت زیادی دارد.

ژائله با بیان اینکه در شرایط فعلی به کامیون های بیشتری برای جابه جایی کالا نیاز داریم، گفت: بخشی از کامیون های ایرانی در آن سوی مرز در ترکیه مانده اند و امکان بازگشت آنها فراهم نیست، بنابراین باید با رفع موانع و تسهیل فرآیندها، زمینه بازگشت و استفاده از این ظرفیت حمل و نقلی را فراهم کنیم.

وی همچنین بر ضرورت تسهیل فعالیت در مرزها تأکید کرد و گفت: اگر قرار است مرزهای کشور به مراکز اقتصادی فعال تبدیل شوند، باید دستگاه های اقتصادی برای حل مشکلات موجود در مرزها ورود جدی داشته باشند.

وی افزود: حتی اگر لازم است در یک گمرک اصلاحاتی انجام شود، باید این اصلاحات با هدف افزایش اعتماد و تسهیل فرآیندها صورت گیرد. نمی توان انتظار داشت سرمایه گذار و فعال اقتصادی در شرایطی که فرآیندهای موجود دشوار است، به راحتی وارد میدان شود.

ژائله با تأکید بر اینکه بسیاری از مشکلات موجود راه حل دارند، خاطرنشان کرد: می توان با سرمایه گذاری و اصلاح فرآیندها، ظرفیت عبور کالا از مرزها را افزایش داد. برای نمونه، ظرفیت عبور روزانه ۵۰۰ کامیون از یک مسیر قابل دستیابی است و این موضوع از مسائل غیرممکن نیست.

وی گفت: هر مشکلی که مطرح می شود، راه حل دارد و باید برای آن راهکار پیدا کنیم. باید با سرمایه گذاری و همکاری، مشکلات کشور را حل کنیم و زمینه افزایش تولید و صادرات را فراهم آوریم.

اقتصاد آذربایجان شرقی زیر فشار کمبود نقدینگی و ناترازی انرژی است

مسعود بنابیان، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز، با تشریح آخرین وضعیت شاخص های اقتصادی کشور و آذربایجان شرقی، نسبت به تشدید تورم، افزایش کسری بودجه، رشد نقدینگی، کاهش سرمایه گذاری و تولید و تداوم مشکلات ناشی از چندرنرخی بودن ارز هشدار داد.

بنابیان با اشاره به آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار ایران اظهار کرد: تقریباً از سال ۱۴۰۳ شاهد تورم های بسیار بالا در اقلام خوراکی بوده ایم و تورم کل نیز در سطوح بالایی قرار داشته است. بنابراین با توجه به روند موجود، باید توجه داشتیم که در پایان سال، به خصوص در حوزه اقلام خوراکی، با ارقام بسیار بالایی مواجه خواهیم بود.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به کسری بودجه کشور گفت: در سال ۱۴۰۳ کسری بودجه حدود ۸۷۸ همت بود و در سال جاری، بر اساس پیش بینی انجام شده در اواخر سال، این رقم می تواند به حدود ۳۳۴۰ همت برسد؛ یعنی چند برابر رقم سال قبل.

وی افزود: وقتی چنین افزایشی در کسری بودجه اتفاق می افتد، طبیعتاً آثار آن را باید در متغیرهایی مانند تورم، نقدینگی و نرخ ارز نیز مورد توجه قرار داد.

بنابیان درباره روند نقدینگی نیز اظهار کرد: در سال ۱۴۰۳ حدود ۱۰ هزار همت نقدینگی داشتیم و در سال ۱۴۰۴ این رقم به حدود ۱۵ تا ۱۶ هزار همت رسید. بر اساس آخرین آماری که بانک مرکزی اعلام کرده، تا مردادماه امسال نقدینگی به حدود ۱۸.۵ هزار همت رسیده است و احتمالاً تا پایان سال این رقم می تواند به حدود ۲۴ تا ۲۵ هزار همت برسد.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به وضعیت صادرات کالا و خدمات گفت: در شش ماهه امسال نسبت به شش ماهه نخست سال گذشته، صادرات کالا و خدمات حدود ۳۵.۶ درصد کاهش داشته است؛ یعنی تقریباً بیش از یک سوم صادرات کالا و خدمات خود را از دست داده ایم. همچنین واردات کالا و خدمات حدود منفی ۱۴.۷ درصد بوده است.

چندنرخی بودن ارز، یک چرخه معیوب ایجاد کرده است

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در ادامه با اشاره به چالش های سیاست های ارزی ایران گفت: ما سال هاست با یک چرخه معیوب ناشی از چندنرخی بودن ارز مواجه هستیم.

بنابیان توضیح داد: از هر نقطه این چرخه که شروع کنیم، در نهایت دوباره به نقطه اول بازمی گردیم. افزایش نرخ ارز موجب افزایش هزینه تولید می شود و افزایش هزینه تولید نیز تورم را افزایش می دهد. از طرف دیگر، افزایش فاصله نرخ آزاد و رسمی ارز باعث افزایش تقاضا برای ارز ارزان می شود. در شرایطی که اختلاف نرخ ارز بسیار زیاد است، خرید ارز با نرخ رسمی به خودی خود برای برخی جذابیت ایجاد می کند.

وی ادامه داد: این افزایش تقاضا موجب کاهش جذابیت عرضه ارز صادراتی در بازار رسمی می شود. وقتی صادرکننده می بیند ارز در بازار آزاد مثلاً ۲۶۰ یا ۲۷۰ هزار تومان قیمت دارد، اما باید ارز خود را با نرخ بسیار پایین تری عرضه کند، طبیعتاً انگیزه کمتری برای عرضه ارز در بازار رسمی خواهد داشت.

بنابیان گفت: کاهش عرضه ارز رسمی نیز باعث فشار بیشتر بر بازار آزاد می شود. وقتی ارز رسمی کافی وجود ندارد، واحد تولیدی بخش خصوصی که برای تأمین مواد اولیه نیاز به ارز دارد، مجبور می شود به بازار آزاد مراجعه کند و همین موضوع فشار بیشتری به بازار آزاد وارد می کند.

وی تأکید کرد: این چرخه معیوب تا زمانی که ارز چندنرخی در کشور وجود داشته باشد، ادامه خواهد داشت و باید برای اصلاح آن تصمیم جدی گرفته شود.

۸۱ میلیارد دلار تعهد ارزی ایفا نشده طی سال های ۱۳۹۷-۱۴۰۴

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به موضوع رفع تعهد ارزی اظهار کرد: طی سال های ۱۳۹۷-۱۴۰۴ به دلیل شرایط موجود، حدود ۸۱ میلیارد دلار تعهد ارزی در کشور ایفا نشده باقی مانده است.

بنابیان ادامه داد: در این بررسی ها، دلایلی همچون تحریم، تأثیر تحریم بر صادرات غیرنفتی، عدم ایفای تعهد از سوی واردکننده و محدودیت های بانکی به عنوان عوامل مؤثر در عدم ایفای تعهد ارزی مطرح شده است.

سالانه ۱۳۶ میلیارد دلار یارانه انرژی پرداخت می کنیم

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در ادامه با اشاره به ناترازی انرژی کشور گفت: ما معتقدیم باید همزمان دو اقدام انجام شود؛ نخست اصلاح الگوی مصرف و دوم افزایش ظرفیت تولید.

وی افزود: سالانه حدود ۱۳۶ میلیارد دلار یارانه در قالب انرژی پرداخت می کنیم که نزدیک ۷۲ میلیارد دلار آن مربوط به گاز، ۲۷ میلیارد دلار مربوط به بنزین، ۲۰ میلیارد دلار مربوط به برق و حدود ۱۸ میلیارد دلار مربوط به گازوئیل است.

بنابیان ادامه داد: اگر بتوانیم به جای پرداخت این حجم از یارانه پنهان، بخشی از منابع را به شکل هدفمند به خانوارها اختصاص دهیم و همزمان قیمت انرژی را اصلاح کنیم، مصرف انرژی نیز به شدت کاهش خواهد یافت.

وی اظهار کرد: الگوی مصرف انرژی در کشور چندین برابر نرخ جهانی است و یکی از دلایل آن ارزان بودن انرژی است. خودروهای ما مصرف بالایی دارند و این موضوع در مورد

کشنده ها و ناوگان حمل و نقل نیز صدق می کند.

صنایع آذربایجان شرقی با شکاف جدی در تأمین سوخت مواجه اند

بنابراین با اشاره به وضعیت گاز در آذربایجان شرقی گفت: امسال اعلام شده است که استان حدود ۳۰ درصد ناترازی گاز خواهد داشت. در شرایط ناترازی انرژی، اولویت نخست باید تأمین امنیت غذایی مردم، کشت و تولید و زنجیره تأمین باشد. اولویت دوم باید سریا نگه داشتن بنگاه های تولیدی و کارگاه ها و تداوم اشتغال باشد و اولویت سوم نیز مصارف خانگی و خدمات عمومی قرار گیرد.

۶۷ درصد تسهیلات بانکی در تهران پرداخت می شود

وی در ادامه با اشاره به شکاف تأمین مالی در آذربایجان شرقی اظهار کرد: حدود ۶۷.۱۹ درصد تسهیلات بانکی در تهران پرداخت شده است، در حالی که سهم تهران از تولید ناخالص داخلی کشور حدود ۲۱ درصد است.

بنابراین افزود: در تهران به ازای هر فرد حدود ۷۴۶ میلیون تومان تسهیلات بانکی پرداخت شده، در حالی که سرانه تسهیلات در کل کشور حدود ۲۰۰ میلیون تومان و در آذربایجان شرقی حدود ۸۹ میلیون تومان است.

وی ادامه داد: این اعداد نشان می دهد توزیع منابع بانکی میان استان ها متوازن نیست و آذربایجان شرقی از این نظر با مشکل جدی مواجه است.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به وضعیت منابع و مصارف بانکی استان گفت: منابع بانکی آذربایجان شرقی حدود ۴۴۵ همت و مصارف بانکی حدود ۳۴۰ همت است؛ بنابراین حدود ۱۰۵ همت میان منابع و مصارف بانکی استان شکاف وجود دارد.

وی افزود: این موضوع به معنای آن است که بخشی از منابعی که در استان جمع آوری می شود، در همان استان به چرخه تولید و سرمایه گذاری باز نمی گردد و باید مشخص شود این منابع در کجا مصرف می شود.

بنابراین ادامه داد: سهم آذربایجان شرقی از منابع بانکی کشور نیز در سال های اخیر کاهش یافته است؛ سهم منابع استان که در گذشته حدود ۲.۲ درصد بود، به حدود ۱.۹۲ درصد رسیده و سهم مصارف نیز کاهش پیدا کرده است.

وی گفت: این کاهش سهم منابع و مصارف بانکی در کنار کاهش سرمایه گذاری، موجب تشدید مشکل نقدینگی بنگاه های اقتصادی استان شده است.

بنابراین با اشاره به منابعی که قرار بود از سوی دولت به استان اختصاص پیدا کند، اظهار کرد: از حدود ۷۰۰ همتی که قرار بود دولت پرداخت کند، بر اساس محاسبات انجام شده حدود ۷۰ همت سهم آذربایجان شرقی بود که تاکنون پرداخت نشده است.

وی افزود: در حوزه صنعت و کشاورزی قرار بود ۱۵ درصد منابع اختصاص پیدا کند، اما تنها حدود ۵ درصد پرداخت شده است. در بخش ساختمان نیز از سهم ۲۰ درصدی پیش بینی شده، حدود ۸ درصد پرداخت شده و بخش بیشتری از منابع به سمت خدمات و بازرگانی رفته است.

سهم ۷ درصدی صنعت استان از ارزش افزوده و سهم کمتر از ۲ درصدی از منابع بانکی

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به جایگاه اقتصادی استان گفت: آذربایجان شرقی حدود ۴.۸ درصد جمعیت کشور را در خود جای داده و سهم استان از تولید حدود ۳.۶ درصد است.

وی افزود: سهم آذربایجان شرقی از ارزش افزوده بخش صنعت حدود هفت درصد است و حدود ۹۰ درصد صنعت استان نیز در اختیار بخش خصوصی قرار دارد، اما سهم منابع بانکی اختصاص یافته به بخش صنعت استان کمتر از دو درصد است.

بنابراین تصریح کرد: این کمبود منابع باعث کمبود شدید نقدینگی و سرمایه در گردش می شود و در نهایت کاهش تولید، تشدید رکود اقتصادی، از دست رفتن فرصت های سرمایه گذاری، تشدید نابرابری و تضعیف عدالت اقتصادی را به دنبال خواهد داشت.

افزایش درآمدهای مالیاتی در شرایط کاهش تولید

وی با اشاره به وضعیت رشد اقتصادی و درآمدهای مالیاتی گفت: در بهار امسال رشد اقتصادی منفی ۱۰ درصد بوده و تولید ناخالص داخلی حقیقی نیز کاهش پیدا کرده است.

بنابراین افزود: در چنین شرایطی، پیش بینی درآمد مالیاتی نزدیک ۸۰۰ همت برای کشور مطرح شده و برای استان نیز افزایش قابل توجهی در درآمدهای مالیاتی پیش بینی شده است.

وی ادامه داد: درآمد مالیاتی استان امسال به حدود ۶۲ همت رسیده است، در حالی که با توجه به شرایط رکودی و کاهش تولید، تحقق کامل این رقم محل تردید است.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: وقتی تولید کاهش پیدا می کند، پایه واقعی مالیاتی نیز کوچک می شود و افزایش فشار مالیاتی در شرایط رکود تورمی می تواند موجب رکود بیشتر شود.

ضرورت تعیین تکلیف شرکت های دولتی زیان ده

بنابراین یکی دیگر از راهکارهای تأمین کسری بودجه را اصلاح وضعیت شرکت های دولتی زیان ده دانست و گفت: یکی از عوامل اصلی تورم در کشور کسری بودجه است و بخش قابل توجهی از مشکلات بودجه ای نیز از ناحیه شرکت های دولتی زیان ده ایجاد می شود.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در بخش پایانی سخنان خود با اشاره به مطالبات بخش خصوصی گفت: یکی از مهم ترین مطالبات ما اصلاح سیاست های ارزی است.

وی افزود: باید سیاست ارزی کشور اصلاح شود و سامانه های متعدد ارزی که هر کدام با نرخ های متفاوت فعالیت می کنند، ساماندهی شوند.

بنابراین با اشاره به قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و مقررات رفع تعهد ارزی اظهار کرد: این قوانین با شرایط چند سال قبل کشور تدوین شده اند و با شرایط اقتصادی، تحریمی و تجاری امروز تطابق کامل ندارند.

وی ادامه داد: در شرایط فعلی، بسیاری از تجار و صادرکنندگان عملاً با مقرراتی مواجه هستند که اجرای آنها در شرایط واقعی تجارت خارجی بسیار دشوار است.

بنابراین گفت: در موضوع رفع تعهد ارزی، بانک مرکزی از صادرکننده می خواهد ارز را به شکل مشخصی به کشور بازگرداند، اما باید توجه کرد که در شرایط تحریم و محدودیت های بانکی، انتقال ارز با روش های رسمی با دشواری مواجه است.

امکان ثبت و ردیابی آن وجود داشته باشد.

قانون باید متناسب با شرایط روز اصلاح شود

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: مجلس باید قانون مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز را با شرایط روز کشور تطبیق دهد و در صورت ضرورت، اجرای برخی مواد آن را تا زمان اصلاح قانون متوقف کند.

وی افزود: نمی توان از یک طرف صادرکننده بخش خصوصی را به دلیل عدم ایفای تعهد ارزی تحت فشار قرار داد و از طرف دیگر، تعهدات ارزی شرکت های بزرگ و دولتی را نادیده گرفت.

بنابراین اظهار کرد: اگر قرار است قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز اجرا شود، باید برای همه به یک شکل اجرا شود. نمی توان صادرکننده ای را که به دلیل تحریم، محدودیت های بانکی و مشکلات انتقال پول نتوانسته در موعد مقرر تعهد ارزی خود را ایفا کند، با عنوان قاچاقچی مواجه کرد.

وی ادامه داد: بسیاری از تجار و صادرکنندگان، ۴۰ تا ۵۰ سال برای اعتبار و آبروی تجاری خود تلاش کرده اند. اگر این افراد احساس کنند که به دلیل مشکلات ناشی از مقررات ارزی ممکن است با عنوان قاچاقچی مواجه شوند، ممکن است اساساً از ورود به عرصه صادرات صرف نظر کنند.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در پایان تأکید کرد: قوانین باید متناسب با شرایط روز اقتصاد کشور اصلاح شوند تا هم منافع دولت و نظام ارزی حفظ شود و هم صادرکنندگان و فعالان اقتصادی بتوانند در یک چارچوب شفاف، عملیاتی و متناسب با واقعیت های تجارت خارجی فعالیت کنند.

